

27. Kotitalouslautakunta

Lautakunnan kokoonpano, kokoukset ym. Kotitalouslautakuntaan kuuluivat v. 1956 seuraavat henkilöt: puheenjohtajana kansanedust. Elli Nurminen, varapuheenjohtajana tarkast. Tyyne Alanko sekä jäsenenä rouvat Ida Jussila, Hilma Liuhta ja Rauha Vuorinen, reht. Kerttu Sihvonen, fil. maist. Maisi Tamminen sekä tal. opettajat Alli Häggman ja Märta Schauman. Kaupunginhallituksen edustajana oli kansanedust. Lempi Lehto. Sihteerin tehtäviä hoiti kotitalousneuvonnan tarkast. Irja Grotenfelt.

Lautakunta kokoontui vuoden kuluessa 13 kertaa ja pöytäkirjoihin merkittiin 152 pykälää. Lähetettyjen kirjelmien lukumäärä oli 457 ja saapuneiden 436. Laskuja hyväksyttiin 765.

Kaupunginvaltuuston hyväksyttyä 25. 1. 1956 lautakunnan uuden johtosäännön perustettiin sen 9 §:n mukaisesti kotitalousneuvonnan tarkastajan virka, joka täytettiin 1. 6. alkaen.

Kaupunginhallitukselle lähetettiin pyydetty lausunnot eräiden laitosten ja järjestöjen anomuksista saada avustusta kaupungin varoista (18. 4. 4 §, 16. 5. 6 §, 13. 6. 6 §). Terveystoimintalautakunnalta pyydettiin lausuntoa Käärmetalon pesulan terveydellisistä työolosuhteista (1. 3. 12 §).

Kotitalouslautakunta kuuluu jäsenenä v. 1952 perustettuun Kunnallisten Kotitalouslautakuntien Keskus -nimiseen järjestöön, jonka ensimmäinen edustajakokous pidettiin 10. 6. opetushuoneistossa Koskelantie 27.

Toimihenkilöt. Lautakunnan palveluksessa oli kertomusvuonna 17 vakinaista ja 7 tuntiopettajaa, nim. vakinaisina: kotitalousneuvonnan tarkastaja, kuusi talousopettajaa, kodinhoidonopettaja, kaksi kotitalousneuvojaa, neljä käsityönopettajaa sekä neljä käsityöneuvojaa. Lisäksi toimi tuntiopettajina talousopettaja, kaksi käsityönopettajaa, modistiopettaja sekä kolme muuta henkilöä ja Mäkelänk. 45:ssä sijaitsevassa toimistossa toimistoapulainen.

Opetus- ja perhepesuloissa toimi viisi pesulanhoitajaa. Siivoojia ja vahtimestareita oli eri toimipaikoissa yhteensä kuusi.

Toimipaikat. Lautakunnan toiminta tapahtui 24 eri paikassa, nim. omissa opetushuoneistoissa: Helsinginkatu 26:ssa, Mäkelänkatu 45:ssä, Fredrikinkatu 16:ssa, Koskelantie 27:ssä ja Rajametsäntie 32:ssa sekä seuraavissa kansakouluissa: Haagan, Herttoniemen, Lauttasaaren, Malmin, Munkkiniemen, Oulunkylän, Pakilan, Pitäjänmäen, Puistololan, Pukinmäen ja Tapanilan kansakoulussa sekä lisäksi Tapanilan, Puistololan, Malmin, Oulunkylän ja Pitäjänmäen äitiys- ja lastenneuvoloissa ja Pohjois-Haagassa nuorisotoimiston kerhohuoneessa.

Pesulatoiminta tapahtui lautakunnan hallinnassa olevissa opetus- ja perhepesuloissa Mäkelänkatu 86:ssa ja Susitie 2—6:ssa.

Kotitalouslautakunnan toiminnan laajentumista rajoitti huoneistotilojen ahtaus ja puute. Kaupunginhallitukselta anottiin opetuspaikkojen perustamista Herttoniemeeseen ja Munkkiniemeeseen sekä laajempien toimistotilojen vuokraamista. Suurempien tilojen saamisesta neuvoteltiin jatkuvasti. Fredrikinkatu 16:n opetushuoneisto irtisanottiin osakkeenomistajan taholta ja oli asia käsiteltävänä koko vuoden ajan. Tämän aiheuttama epävar-

muus ja syyskaudella talossa toimeenpannut johtojen asennustyöt vaikeuttivat suuresti lautakunnan siellä järjestämää säännöllistä opetustoimintaa.

Toiminta. Opetustoiminta jakaantui ruoanvalmistuksen-, ompelun-, käsitöiden-, kodinhoidon- ja pesunopetukseen. Opetusta annettiin erilaisilla käytännöllisillä ja havaintokursseilla sekä luento- ja havaintoesityksinä. Kurssit havaintoesityksineen olivat erittäin suosittuja ja osanotto näihin oli vilkasta. Ruotsinkieliset ruoanvalmistuskurssit pidettiin Fredrikinkatu 16:n ja Koskelantie 27:n opetuskeittiöissä, Lauttasaaren, Malmin ja Munkkiniemen kansakouluissa, ompelunopetusta annettiin Koskelantie 27:ssä. Luentoja pidettiin ja havaintoesityksiä järjestettiin kodinhoidossa 22 kertaa eri ruoanlaitto- ja käsityökursseiden oppilaille. Lastentarhain lautakunnan pyynnöstä toimeenpantiin jälleen ruoanlaittokurssit lastentarhain ja -seimien keittäjille. Kansakoulun jatkoloukkien ja ammattikoulun oppilaita tutustutettiin ammatinvalinnan ohjauksen yhteydessä eräisiin keittiöihin ja opetuspesuloihin, joissa opettajat selostivat heille lautakunnan järjestämää opetusta.

Kurssitoiminta

	Kurssien lukumäärä	Oppilasmäärä
Ruoanlaitonopetus:		
ruoanlaittokursseja (5—12 kertaa)	103	1 067
leipomakursseja	56	386
havaintokursseja	17	352
havaintoesityksiä	92	1 480
» neuvoloissa	83	996
kurssit lastentarhojen keittäjille	1	29
		<u>4 310</u>
Kodinhoidonopetus:		
kodinhoidonluentoja ja -havaintoesityksiä	26	399
Käsityönopetus:		
käsityöneuvontakursseja (10—16 kertaa)	77	937
pukuompelukursseja	29	328
hattukursseja	25	352
piteenvalmistus-, revinnäiskirjonta- ym. kursseja	31	301
		<u>1 818</u>

Keskimääräinen oppilasluku opetus- ja neuvontakursseilla oli 11,06.

Kerhot. Kotitalouslautakunnan kolmen kerhon yhteinen jäsenmäärä oli n. 220. Kerhoilloissa käsiteltiin kerhotoimintaa koskevat viralliset asiat, laulettiin, luettiin kirjallisuutta ja keskusteltiin erilaisten alustusten johdosta. Esitelmistä mainittakoon: Pariisin vaikutelmia, Raittiustyöstä ja Oikeat ja virheelliset työasennot. Lisäksi järjestettiin myyjäisiä ja juhlia, käytiin teatterissa ja retkeiltiin.

Näyttelyt. Opetuskeittiössä Koskelantie 27 järjestettiin yhdessä Sieniseuran kanssa sieninäyttely, jossa oli näytteillä erilaisia syksyn sieniä ja jossa asiantuntijat nimesivät yleisön tuomia lajeja.

Puutarhaneuvontaa suorittivat kotitalousneuvojat jonkun verran esikaupunkialueella.

Pesulatoiminta. Lautakunnan hallinnassa olevat molemmat opetus- ja perhepesulat olivat erittäin ahkerassa käytössä itsepalvelupesuloina. Pesuloiden hoidossa ilmenneitä epäkohtia ja väärinkäytöksiä ei vielä kertomusvuonna saatu selvitettyksi. Pesuloiden asiakkaiden lukumäärä oli yhteensä 6 398 ja vuoden aikana pesty vaatekilomäärä 133 355.

Lautakunnan menot olivat 23 852 032 mk jakautuen seuraaviin eriin:

	Mk	
Menoerä		
Palkkiot	166 800	
Vakinaiset viranhaltijat	10 499 780	
Tilapäiset viranhaltijat	890 197	
Muut palkkamenot	1 006 404	
Vuokra	2 723 410	
Lämpö	187 474	
Valaistus	166 928	
Siivoaminen	444 170	
Kaluston hankinta	103 189	
Kaluston kunnossapito	32 527	
Painatus	52 051	
Tarverahat	332 224	
Tarveaineet	1 133 073	
Pesunopetus ja perhepesulat	6 001 519	23 739 746
Maunulan opetushuoneisto		112 286
	<u>Yhteensä</u>	<u>23 852 032</u>

Tuloja kertyi kurssitoiminnasta 1 190 950 mk ja pesulatoiminnasta 5 557 356 mk, yhteensä 6 748 306 mk.